

PROFESOR BOHUSLAV FUCHS - Architekt a člověk (osobní vzpomínka Ing. arch. Jiřího Krause)

Mám tu čest být žákem profesora Fuchse i profesora Rozehnal. S oběma mě pojí nejen vzpomínky na dva architekty, kteří jsou, dle mého přesvědčení jedni z nejvýznačnějších architektů dvacátého století nejen v Brně, ale i v celém Československu, ale také na dva významné profesory, na kterých se negativně podepsal minulý režim tak, jako na mnoha jiných.

Protože jsem bývalým politickým vězněm odsouzeným podle zákona 231/48 Sb. Na ochranu republiky a měl jsem zakázáno studovat, vděčím panu profesoru Fuchsovi, že jsem vystudoval. Ale o tom budu vyprávět, až na konci této vzpomínky.

Byla to zvláštní doba, kdy jsme studovali. Ale měli jsme alespoň po několik semestrů možnost setkávat se s našimi opravdovými vzory, s pány profesory, docenty i dalšími přednášejícími, kteří byli známí ne proto, že měli tu správnou stranickou legitimaci, ale proto, že něco vytvořili, že opravdu něco uměli.

Ano, byli to především profesori Fuchs a Rozehnal, ale byli tam i další, o kterých se tolik neví. Vedle pánů profesorů Kopřivy a Grimma – a řady dalších, přednášel nám také Arch. Šálek, který jako jediný (pokud si dobře pamatuji) z Československa, se zúčastnil soutěže na operu v Sydney. O každém z nich bych mohl dlouze vyprávět.

Ale uplynulo více jak padesát let a vzpomínky pomalu blednou a to, co jsem měl ukryto ve svém archivu, abych mohl podat svědectví, pokud bych byl o to požádán, uplavalo s povodní v roce 2002, současně s projekty ze soutěží i s projekty, které se nikdy neuskutečnily, ať již z jakýchkoliv důvodů.

Vzpomínám také na svoje kolegyně a kolegy z dob studia – a mezi nimi je na prvním místě Eva Rozehnalová, dcera profesora Rozehnal, na další, kteří nebyli připuštěni ke státnici proto, že se znelíbili při prověrkách v letech 1958–1959, ale kterým se podařilo ukončit studium po roce 1968. Setkal jsem se později i s některými, kteří odešli do zahraničí a dlouhá

léta se nemohli vrátit domů, jako jsou Kolmaš, Žert, Forejtník... Někteří v cizině zemřeli např. Radouš. Jeden vystudoval FAPS a současně byl tajně vysvěcen, řadu let pracoval jako stavební inženýr, ale dočkal se a po roce 1990 se ujal několika farností kolem Brna. Byl to můj vzácný kolega a přítel mons. Ing. Bedřich Provazník.
Proto to byla zvláštní doba.

Zpět ale k panu profesorovi Fuchsovi.

Přece se jen vrátím k jeho památce tím, že vzpomenu na jeho začátky, uvedu některé z jeho děl a odpovím na otázku, proč právě pan profesor Fuchs je na trvalo zapsán nesmazatelným písmem do mé paměti.

Narodil se 24. března 1895 ve Všechovicích u Bystřice pod Hostýnem. Jeho smysl pro technické možnosti stavby pramení zřejmě z toho, že se učil zedníkem a po návštěvě gymnázia, absolvoval na stavební průmyslovce v Brně v roce 1915. Tam ho velmi ovlivnil Jaroslav Syříš, protože při přijímací zkoušce u Jana Kotěry na Akademii výtvarných umění v Praze a po předložení svých prací, byl přijat na Akademii bez dalších zkoušek.

Osobnost Jana Kotěry byla natolik silná, že způsob výuky, to znamená rozvíjení osobnosti posluchačů, zdůrazňování možností ztvárnění i nových materiálů a těm potom vtisknout svoji architektonickou představu, převzal profesor Fuchs i do dalších svých prací a do způsobu, jakým pracoval se svými posluchači. Nebyl sice tak dobrým řečníkem, jako profesor Rozehnal, jehož úvodní přednáška byla řečnickým skvostem, o kterém se vždy dlouho mluvilo, ale posluchač profesora Fuchse měl vždy dojem – a byl to dojem oprávněný – že je vnímán, jako autor a pan profesor se snaží posluchačovu představu pochopit. Nikdy nedošlo k tomu, aby jeho žák nabyt přesvědčení, že musí tvořit, jako pan profesor. Naopak profesor Fuchs byl přístupný nejen novým pohledům na daný, zpracovávaný, problém, ale nové, nebo zvláštní řešení akceptoval a posluchače, v případě nevhodného řešení, se snažil dovést k tomu, aby na chybu přišel sám.

Co však bylo ústředním mottem, které muselo být dodrženo, bylo heslo pana profesora, že architektonické dílo musí tvořit **soulad obsahu a formy**. Toto heslo také sám respektoval.

Po absolvování Akademie pracoval ještě asi dva roky v atelieru Jana Kotěry, kde se podílel na zpracování řady soutěžních návrhů. Potom dva roky spolupracoval s architektem J. Štěpánkem.

V paměti se mně vynořuje Masarykova chata na Šerlichu, která byla postavena podle návrhu B. Fuchse, tenkrát velmi mladého a velmi nadaného architekta, kam jsem v mládí často jezdil, i s rodiči, lyžovat. Chata pocházela někdy z roku 1920. Foto č.1.

Dvacátá léta byla soubojem několika názorových směrů v architektuře. Před I. světovou válkou vznikl kubismus, jehož vývoj téměř zastavily válečné události. Ale po válce, potom, co vznikla naše republika, se nejen u nás, ale i v Evropě, začaly měnit a nově formulovat názory a představy o architektuře a na architekturu.

Kubismus se zvolna měnil na dekorativizmus a jako jeho protějšek vznikl purizmus, jehož představiteli byli, kromě dalších, Adolf Loos a Le Corbusier. Profesor Fuchs inklinoval v té době právě k tomuto směru a s Le Corbusierem se setkal.

A tak nějak postupně vznikl modernismus a funkcionalismus v českých zemích

V roce 1921 získal B. Fuchs nejvyšší cenu za soutěžní návrh na Moravskoslezské divadlo v Moravské Ostravě, který je ještě poplatný přechodnému období neoplasticismu.

Ale již v roce 1925 se realizovala Zemanova kavárna, kde byly důsledně uplatňovány funkcionalistické principy. Byla to pravděpodobně první, nebo jedna z prvních staveb tohoto nového nastupujícího směru v celém Československu. Proto jsem její fotografii přiložil již ke své první žádosti na udělení Pocty ČKA in memoriam panu profesorovi Fuchsovi. Vděční Brňané postavili kopii tohoto díla v roce 1995 na uctění stého výročí narození pana profesora. Původní kavárna byla zlikvidována někdy kolem roku 1964, snad při stavbě nového divadla.

A zde si neodpustím jednu poznámku, za kterou se omlouvám těm, kteří se budou cítit dotčeni. Při příležitosti stého výročí narození B. Fuchse konala se mezinárodní konference, na kterou jsem byl také pozván. Přijel a vystoupil tam pan doc. Otka Nový, který někdy v šedesátých letech přednášel na FAPS v Brně, a se kterým jsem se i v následujících letech několikrát setkal, měl se dostavit Dr. Líbal, jehož manželka pracovala v šedesátých letech ve Stavoprojektu v Hradci Králové v mém ateliéru (do Hradce Králové byla přeložena z trestu, protože příliš otevřeně kritizovala režim), ale z pražské ČKA – pokud si dobře vzpomínám – nepřišel nikdo.

Tím, že jsem se zmínil o architektonických soutěžích, chtěl jsem zdůraznit neobyčejně plodnou tvořivost a bohatství myšlenek pana profesora. Nevím o nikom, kdo by se účastnil soutěží tak často a s tak dobrými výsledky. Jenom namátkou uvedu jeho některé soutěžní projekty: Sokolovna v Přesticích – 1920, spolu s A. Moudrým a J. Štěpánkem zvítězili o dva roky později i v soutěži na úpravu pobřežní části Malé Strany a též rok se umístil spolu s J. Štěpánkem na třetím místě s návrhem na regulaci Prostějova. A tato soutěž byla pro B. Fuchse osudová. Seznámil se při ní s brněnským městským architektem J. Kumpoštem, který mu nabídl místo v architektonickém a regulačním oddělení brněnského stavebního úřadu. B. Fuchs místo přijal a setrval tam od roku 1923 až do roku 1929. Měl možnost podílet se prakticky na všech konceptech urbanistických návrhů Brna. Tím se formoval sám a proto také vtisknul své myšlenky Brnu pomocí svých realizovaných staveb. V Brně pracoval, žil a tvořil po celý život. A jeho práci stále obdivuje celý architektonický svět

V letech, kdy byl zaměstnán na stavebním úřadě v Brně, vyprojektoval velké množství realizovaných staveb, ať to byly rodinné domky a domy v Brně v Masarykově čtvrti, v Husovicích, v Maloměřicích atd. Jeho tvůrčí potence rostla s možnostmi, které měl. Podle jeho návrhů se realizovalo téměř neuvěřitelné množství objektů od administrativních budov např. v Bystrici pod Hostýnem, v Dřevohosticích u Přerova, Masné burzy v Brně, přes školy v Maloměřicích a Lelekovicích až po již jednou zmiňovanou Zemanovu kavárnu z roku 1925. Současně se stále účastnil soutěží např. na poštovní a šekový úřad v Praze, na stálé Zemské výstaviště v Brně, na regulaci Luhačovic, na Husův sbor v Brně, na obchodní dům Baťa v Brně, regulační plán města Brna (společně s J. Peňazem a F. Sklenářem) a další a další.

A to jsou jen začátky. Pro vyprávění o panu profesorovi není nikdy dost místa. Proto se omezím jen na jednu velmi významnou soutěž a dvě stavby, které mě nejvíce oslovily.

V letech 1962 až 1965 probíhala soutěž na architektonicko-urbanistické řešení zástavby a úprav okolí Národního divadla v prostoru někdejších Chourových domů a to v několika fázích. V roce 1962 zvítězil návrh pana profesora, který vytvořil společně se svým synem Kamilem, dcerou a jejím manželem Alenou a Mojmírem Korvasovými. Za dva roky, v roce 1964, opět zvítězil jeho soutěžní návrh se stejným zadáním a ve stejné tvůrčí sestavě. A v roce 1965 zpracoval B. Fuchs se svým synem Kamilem konečnou studii zástavby okolí Národního divadla – foto 5.

Tento návrh pokládám za tak neobyčejný a vynikající, že je jednou z korun celé architektonické a urbanistické tvorby pana profesora. Nechci, aby můj oprávněný chvalozpěv vyzněl příliš nadneseně, ale skloubit tolik podmínek do harmonického celku je dílem skutečného mistra. Jsem si vědom toho, že bylo o těchto návrzích napsáno mnoho slov mnohými architekty a to více erudovanými, než jsem já. Ale právě zde prosadil své celoživotní krédo:

Každá etapa vývoje přináší novou architekturu, která by neměla být poplatná té staré. Měla by mluvit ústy té doby, ve které je tvořena a respektovat architekturu předcházející.

Tak nějak to přednášel nám, tak nějak hájil svoji realizaci tržnice na „Zelném trhu“ v Brně, když se na něj snesla vlna kritiky.

A tak to také obhajuje v průvodní zprávě projektu zástavby okolí Národního divadla:

Jestliže barokní průčelí Canevallovo, velmi jasné, kultivované a charakteristické hlavně prohnutím průčelí, a Zítkovo dílo, velmi ušlechtilé, silně plastické a z přírodního materiálu dokonale provedené jsou obrazem a odrazem své doby, tak zase průčelí nové budovy nemůže než vyjít z architektury dneška. (Citace z knihy Iloše Crhonka: Architekt Bohuslav Fuchs....)

A těmto zásadám zůstal věrný prakticky celý svůj tvůrčí život.

Tím bych mohl, možná, měl končit. Ale ještě jsem nesplnil to, co jsem slíbil.

V průběhu svého psaní jsem si uvědomil, že dílo pana profesora je tak obsáhlé, že celé není možno vtělit do těch řádek, které jsou tomuto vzpomínání vyhrazeny. Nemohu uvést ani teoretické práce, které sepsal, a bylo jich možná kolem jednoho sta, nemohu vyjmenovat všechny realizované projekty, ani studie, a architektonické soutěže, ani seznam publikací, které pojednávají o jeho díle.

Zmiňoval jsem se o Zemanově kavárně. Malá rozsahem, ale velká technickým řešením. Obrovská okna, která se zasouvala do země a tím propojila zahradu s interiérem.

Byla to nová myšlenka a nové tvůrčí pojetí. Funkcionalistická stavba by mohla být učebnicí o funkcionalismu. Měl jsem možnost vidět tu původní – v době mých studií i tu, kterou nechali postavit vděční Brňané. Klaním se stavbě i Brňanům – foto 2.

Ale to je jen malé intermezzo, malé zastavení před dvěma dalšími stavbami, které mě oslovily v době mého studia.

Hotel Avion je tou první. Chodil jsem tam vždy po tom, co jsem obdržel stipendium. Dal jsem si tam „pohádku“, což byl zákusek z kakaového těsta, na něm byla pařížská šlehačka politá čokoládou a ozdobený byl bílou šlehačkou. A k tomu kávu. Byla to pohádka. Ale důvodem mé návštěvy Avionu nebyla jen kaloricky i cenově přemrštěná pochutina, ale prostor, ve kterém jsem seděl a zíral opakovaně v němém úžasu. Snažil jsem se pochopit, jak je možné na tak úzkém staveništi v České ulici, vytvořit tak obrovský vnitřní prostor. A nemožné se stalo skutkem. Zvenku strohé funkcionalistické průčelí - foto 3 - uvnitř několikaposchodová dokonalá krása. To opět nemohl vytvořit nikdo jiný, než Bohuslav Fuchs. Zde znovu vložím vzpomínku na mezinárodní konferenci v roce 1995, kdy vystoupil kdosi, snad tehdy současný asistent, a hotel haněl. Pravděpodobně nevěděl, co činil a jeho bude království nebeské, jak zní poněkud pozměněná a neúplná citace z bible.

Při jedné z mých návštěv Brna jsem procházel asi před deseti lety Českou ulicí a v přízemí Avionu se nacházeli trhovci. Apeloval jsem na svoje kolegy v Brně i na ČVUT v Praze, aby tu hrůzu zastavili. Snad se to povedlo, protože během několika měsíců jsem byl dotázán na řešení některých detailů interiéru. Podobný osud měl svého času i Grand hotel Urban v Hradci Králové, kde před interiérovými vitrážemi, kdysi proslulé kavárny Jana Kotěry,

prodávali Asiaté své levné zboží. A to kdysi byla vydána publikace: Hradec Králové – perla českého severovýchodu. Hradec Králové je město mého mládí, město Kotěry a Gočára a Havlíčka, město, kde byl schválen první územní plán po druhé světové válce, (autor arch. Petránek a jeho spolupracovníci), do kterého byl vtělen tak zvaný Gočárův okruh, město, které také stále obdivuji a kam se rád vracím. Promiňte tuto odbočku.

Nyní se budu zpovídat ze svého obdivu ke druhému výjimečnému projektu a realizaci. Lázně Zelená žába v Trenčianských Teplicích – foto 4. Domnívám se, že jsme lázně poprvé navštívili ještě jako posluchači VUT v Brně. Celá oblast středního Slovenska pod Bílými Karpatami je bohatá na teplé minerální prameny. Proto zde vzniklo množství lázní a lázněček, které jsme již tehdy, ve druhé polovině padesátých let navštívili a kam jsem se později několikrát vrátil.

Celá krajina je zbrzděna údolími, horami, potoky a říčkami, které se vlévají do Váhu. Každý romantik by zde našel své místo, kde by chtěl setrvat v okouzlení. Byla zde příroda v tom nedotčeném stavu, která nutí člověka, aby se zastavil a vnímal všemi smysly tu boží nádheru. A v této krajině a možná se stejným okouzlením se zastavil a nějaký čas setrval B. Fuchs. Pokud nebyl romantikem, tak se jím musel stát, protože nebylo možné stvořit něco tak úžasného a neobvyklého, co navrhl právě on. Musel prožít všemi atomy svého já lásku k přírodě, lásku ke krajině a právě z té lásky a z toho okouzlení mohlo vzniknout dílo, které jakoby vyrůstalo z léčivých pramenů, které se stalo součástí přírody a které dotváří to, na co již Stvořitel neměl čas. Nepoznal jsem, zda matka země nechala krajinu, aby přijala lázně pana architekta Fuchse do své náruče, nebo lázně přijaly přírodu, aby dílo mohlo být dokončeno. Je zde dokonalá symbióza tvůrčího vzletu, architektury a pochopení toho, co má být a co musí být a kde to má být. Pokud by něco bylo jinak, bylo by to špatně. Od umístění, orientace ke světovým stranám, přes začlenění do krajiny, při pohledech z blízka i z dále (pokud je to možné), vše je dokonalé. Jednou jsem se tam procházel za chladného rána. Z bazénu, do kterého je přiváděn teplý pramen stoupala mlha, která tenkým závěsem utkaným z perliček páry, zahalovala lázeňský pavilon. Bylo ticho. Tam kdesi, kde končily lázně, ozývalo se šumění tekoucí vody padající do jezírek. Bylo bezvětří. Na stromech se nepohnul lísteček. Jen občas se ozval hlas probouzejícího se ptáka. Iluze pohádky byla dokonalá. Nechtěl jsem odejít. Přál jsem si, aby skutečnost se změnila v sen, ze kterého se nechci probudit. Tak na mě působily lázně Zelená žába v Trenčianských Teplicích. Tak na mne působil pan profesor Bohuslav Fuchs.

Také zde bych mohl ukončit své vzpomínky na PANA ARCHITEKTA. Ale zmínil jsem se v úvodu o **člověku** B. Fuchsovi.

Jan Neruda kdysi napsal: ...Vším čím jsem byl, tím byl jsem rád... V mém případě to také platí, jenom na výslechy, věznění a zasypání v uranových dolech nevzpomínám rád. Zapomněl jsem jména těch, kteří mně ublížili, rád vzpomínám na přátele, nikdy však nezapomenu na pana profesora, který mně umožnil studovat, i když mu hrozil těžký žalář. Proto píši ten neobyčejný příběh statečnosti a vysokých morálně volných vlastností člověka Bohuslava Fuchse.

Psala se léta padesátá 20. století. Ti, kteří se dostali k moci, upevňovali svoji nadvládu všemi prostředky. Snad až do r. 1954 nebylo zakázáno „právo útrpné“ mučení vězňů. Vrátil jsem se z Jáchymovských koncentráků a začal jsem pracovat – i když částečně ochrnut – jako pomocný dělník. Stále jsem byl upozorňován, že do konce života pro mne bude nástrojem obživy jen lopata. A každá akce budí reakci. Platí to ve fyzice, platí to i v životě.

Po několika marných legálních pokusech dostat se na vysokou školu, jsem v roce 1954 požádal příbuzné v Brně, aby mně zjistili, kdy se konají přijímací zkoušky na VUT. Poslal

jsem přihlášku, ale nepřišla odpověď. Tak jsem se v den zkoušek vydal do Brna a u vchodu do místnosti jsem tvrdil, že jsem byl pozván. Byl jsem připsán do seznamu a podstoupil jsem zkoušky. A čekal jsem na výsledek. Žádnou zprávu jsem nedostal. Příbuzní opět zjistili, kdy začínají zápisy a přednášky. Přijel jsem do Brna, ubytoval jsem se u příbuzných a zašel jsem na děkanát pro index. Přijala mě paní Učňová, která však marně hledala v seznamu přijatých. Sdělil jsem, kdy jsem byl na přijímací zkoušce. Tam mě našla připsaného na konci seznamu a index jsem obdržel. Chodil jsem na přednášky a připravoval se na zkoušky. Byla to doba, kdy jsem opravdu intenzivně studoval, protože pětiletá přestávka od maturity, kterou jsem ukončil osmileté studium na reálném gymnáziu v Hradci Králové ještě před svým zatčením, byla příliš dlouhá na to, abych si užíval studentského života, i když jsme měli vinárničku na Starém Brně – jméno si již nepamatuji a kterou jsem po letech již nenašel – kde jsme se scházeli u přátelského hostinského, který studentům naléval i na dluh.

Přednášky skončily, nastal čas zkoušek. První byla u doc. Syrového z vývoje architektury dne 3. 1. 1955. Byli jsme zkoušeni ve skupinách po dvanácti až šestnácti posluchačích od časného rána do pozdního večera. Z první skupiny zkoušku neudělal nikdo. Zavládlo zděšení. Byl jsem ve druhé nebo třetí skupině pokud si dobře pamatuji, tak jsme byli pouze dva, kteří z této skupiny uspěli. Obdržel jsem výborně.

Nebudu zdržovat podrobnostmi, ale když výsledek měl být zapsán do indexu, zjistilo se, že nejsem přijat. Nastalo několik denní ježdění, jednání a smutnění, i dlouhé hodiny strachu. Nyní sdělím jen to důležité. Samozřejmě, že jsem se svěřil příbuzným. Manžel mé sestřenice, JUDr. Mirek Sonnek, kde jsem bydlel, se snažil nalít oleje do mé rozbourené mysli tím, že řekl, že se o něco pokusí. A odešel. Vrátil se za několik hodin s tím, že mám druhý den navštívit tehdejšího děkana, pana profesora Bohuslava Fuchse.

Po dlouhých letech, kolem roku 1990, jsem se dozvěděl to, co zůstalo tehdy utajeno. Zašel za svým strýcem a adoptivním otcem panem MUDr. Sonnkem, který byl za první republiky lékařským radou a znal se s panem profesorem. Zavolal mu, nebo za ním zašel a vysvětlil mu mou truchlivou situaci. Pan profesor akceptoval jeho žádost a moji prosbu a pozval mě do své pracovny a tam jsme uzavřeli dohodu. Pan profesor zajistí, že moje zkoušky budou zapisovány, ale nikde nebudu figurovat, jako řádný student. Nesmím se dopustit ničeho, co by mohlo mít za následek vyšetřování, nebo zkoumání, a to ani ve školské stranické organizaci. Budu členem ČSM tak, jako všichni ostatní. A tak se také stalo. Všechno bylo složitější, než jsem tady popsal, ale množina povolených slov je již překročena. Více jak čtyři semestry jsem studoval v utajení a teprve, když jsem předložil panu profesorovi potvrzení o tom, že moje žádost o zahrazení trestu byla přijata a to někdy v roce 1957, byly všechny nutné doklady o studiu verifikovány. Nikdy jsem však nedostal doklad o tom, že jsem přijat. Pan profesor to zařídil dokonale. Prošel jsem prověrkami v dalších letech bez povšimnutí strany a vlády, pan profesor nikoliv, ale nebyl jsem v žalobě uveden, jako viník. Tak, jak jsem psal na začátku, v roce 1958 byli vyhozeni z VUT v Brně ti, kteří se zasloužili o vysokou úroveň pod záminkou, že projektovali nezákonně. Pan profesor Fuchs se při tom kolem roku 1956–57 zasloužil svou autoritou o to, že znovu bylo obnoveno studium architektury. V indexu mám v záhlaví napsáno: Vysoká škola stavitelství, fakulta pozemního stavitelství. Ještě v roce 1956/1957 máme zapsány předměty pozemního stavitelství, které jsou škrtnuty a část z nás měla to štěstí, že ve stejném školním roce byl obor-směr-special.: změněn na architektura.

Za to, že jsem byl přijat s konečnou platností a že jsem dokončil studium, vděčím panu profesorovi Bohuslavu Fuchsovi, který byl tak statečný, že neváhal umožnit studium na svou odpovědnost politickému vězni v době, kdy exemplárně byli trestáni odpůrci režimu, kdy postupně bylo uvězněno kolem 230.000 politických vězňů, statisíce lidí, kteří nesouhlasili s režimem, odešlo za hranice a v Československu byla nastolena druhá doba temna.....

Proto jsem již třikrát žádal o udělení Pocty ČKA in memoriam. A budu žádat znovu.

S panem profesorem jsem se naposledy setkal v roce 1965 nebo 1966. Jeho synovi Kamilovi jsem poděkoval o třicet let později, ještě před konferencí na počest stého výročí narození pana profesora. Konference se pan arch, Kamil Fuchs nemohl zúčastnit, protože byl v té době již vážně nemocen. Dovolil mně však, že jsem ho mohl navštívit a zavzpomínat na jeho otce, vzácného a odvážného člověka a vynikajícího architekta, který, jako jediný z československých architektů je citován v bibli stavitelství, v knize Bauentwurfslehre od Neuferta a o kterém Jan Šapák v druhé polovině tohoto roku v rozhlasu řekl, že to je tak význačný architekt, že se do dnešních dnů o něm učí na rakouských a německých vysokých školách. Také secesní Vídeň uspořádala v únoru 2011 výstavu prací profesora Fuchse a byla nadšena.

Na domě na Palackého třídě v Brně, kde se narodil 18.12.1871 učitel B. Fuchse Jan Kotěra je pamětní deska podle návrhu B. Fuchse, K. Fuchse a Aleny Korvasové z roku 1972.- foto 6.

Pan profesor B. Fuchs zemřel v Brně dne 18.zář 1972, 101 let po narození Jana Kotěry.

Fotodokumentace

Foto 1 Masarykova chata na Šerlichu

Foto 2 Obnovená Zemanova kavárna Brno

Foto 3 Hotel Avion Brno, Česká ulice

Foto 4 Lázně Zelená žába – Trenčianské Teplice

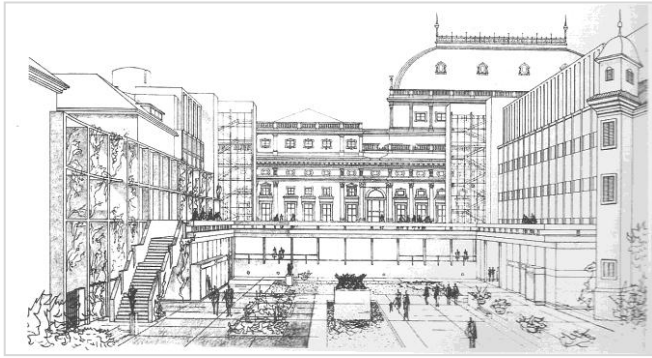

Foto 5 Soutěž Dostavba Národního divadla

Foto 6 Pamětní deska Brno, Palackého tř.

P.S.: vím, že není vzpomenuto celé dílo, jsem si vědom toho, že jsem se nezmínil o tom, že B. Fuchsovi byl udělen titul Zasloužilý umělec v r. 1966 a asi v roce 1968 titul Národní umělec, ale údajně to byla kompenzace za odsouzení v roce 1958.

Poznámka: V textu jsou použity informace a materiály z dostupné literatury, z internetu a z časopisů, jejichž spolehlivost a původ většinou nemohly být ověřeny. Vzpomínky jsou autentické. Ověřený původ informací je z knihy Iloše Crhonka: Architekt Bohuslav Fuchs – celoživotní dílo, kterou vydalo nakladatelství Petrov-Brno v roce 1995

Vzpomínku připravil Ing. arch. Jiří Kraus, Brno 2017.